

JORDBRUKSAVTALE

2004-2005

**Inngått mellom Staten, Norges Bondelag og
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
24. mai 2004**

INNHold:

1.	INNLEDNING	4
2.	PRISBESTEMMELSER.....	4
2.0	GENERELLE BESTEMMELSER	4
2.1	MELK OG MELKEPRODUKTER	5
2.2	STORFE, SAU- OG SVINEKJØTT	6
2.3	EGG OG FJØRFEKJØTT	6
2.4	KORN	6
2.5	GRØNTSEKTOREN.....	7
2.5.1	<i>Poteter</i>	8
2.5.2	<i>Grønnsaker og frukt</i>	8
3.	FONDSAVSETNINGER.....	8
3.1	LANDBRUKETS UTVIKLINGSFOND (LUF)	8
3.2	SKADEFONDET FOR LANDBRUKSPRODUKSJON	12
4.	MARKEDSREGULERING.....	13
4.1	MARKEDSREGULERINGEN PÅ DE ENKELTE SEKTORER	13
4.2	FINANSIERING AV INNDRAGING OG OMSETNING AV MELKEKVOTER.....	13
4.3	AVSETNINGSTILTAK	13
4.4	DRIFTSKREDITT TIL MARKEDSREGULERING	14
4.5	TILSKUDD TIL RÅVAREPRISUTJEVNINGSORDNINGEN	14
4.6	EKSSPORTRESTITUSJON	14
5.	PRISTILSKUDD	14
5.1	INNLEDNING	14
5.2	PRISTILSKUDD MELK	14
5.2.1	<i>Grunntilskudd melk</i>	14
5.2.2	<i>Distriktstilskudd melk</i>	15
5.3	PRISTILSKUDD KJØTT OG EGG	15
5.3.1	<i>Grunntilskudd kjøtt</i>	15
5.3.2	<i>Distriktstilskudd kjøtt</i>	16
5.3.3	<i>Distriktstilskudd egg</i>	16
5.4	TILSKUDD TIL NORSK ULL	16
5.5	TILSKUDD TIL GRØNT- OG POTETPRODUKSJON	16
5.5.1	<i>Definisjoner</i>	16
5.5.2	<i>Grunnlag for tilskudd</i>	17
5.5.3	<i>Satser</i>	17
5.6	FRAKTTILSKUDD	18
5.7	PRISNEDSKRIVING AV NORSK KORN	19
6.	DIREKTE TILSKUDD	19
6.1	PRODUKSJONSTILSKUDD	19
6.1.1	<i>Søknadsfrist og registreringstidspunkt</i>	19
6.2	DRIFTSTILSKUDD TIL MELKEPRODUKSJON	20
6.3	DRIFTSTILSKUDD TIL SPESIALISERT KJØTTFEPRODUKSJON	21
6.4	TILSKUDD TIL HUSDYR	21

6.4.1	Satser.....	21
6.4.2	Dyreslag.....	22
6.4.3	Tilskuddsberettigede områder.....	22
6.5	TILSKUDD TIL DYR PÅ UTMARKSBEITE.....	23
6.6	TILSKUDD TIL BEVARINGSVERDIGE STORFERASER.....	23
6.7	AREAL- OG KULTURLANDSKAPSTILSKUDD.....	23
6.7.1	Satser.....	23
6.7.2	Vekstgrupper.....	24
6.7.3	Soneinndeling.....	24
6.7.4	Definisjoner av jordbruksareal.....	24
6.7.5	Arealgrunnlag.....	25
6.8	REGIONALT MILJØPROGRAM.....	26
6.9	TILSKUDD TIL DYRKING AV FØR I FJELLET.....	27
6.10	DRIFTSVANSKETILSKUDD FOR BRATTLENDTE BRUK.....	27
6.11	TILSKUDD TIL SETERDRIFT MED MELKEPRODUKSJON.....	27
6.12	TILSKUDD TIL ENDRET JORDARBEIDING.....	28
6.13	TILSKUDD TIL ØKOLOGISK LANDBRUK.....	28
6.14	AVGRENSNINGER I PRODUKSJONSTILSKUDET.....	30
7.	UTVIKLINGSTILTAK.....	30
7.1	TILSKUDD TIL DYREAVL M.M.....	30
7.2	TILSKUDD TIL PLANTEAVL M.M.....	30
7.3	TILSKUDD TIL FORSØKSRINGER OG FORSKNING.....	31
7.4	TILSKUDD TIL PELTSDYRFØRLAG OG TILSKUDD TIL PELTSDYRFØR.....	31
7.5	TILSKUDD TIL KVALITETS- OG SALGSFREMMEDE TILTAK.....	31
7.6	TILSKUDD TIL FRUKTLAGER.....	31
8.	VELFERDSORDNINGER.....	31
8.1	TILSKUDD TIL AVLØSNING VED FERIE OG FRITID.....	31
8.2	TILSKUDD TIL AVLØSNING VED SYKDOM M.V.....	32
8.3	MEDLEMSAVGIFT TIL FOLKETRYGDEN.....	33
8.4	TILSKUDD TIL SYKEPENGEORDNINGEN I JORDBRUKET.....	33
8.5	ANDRE VELFERDSTILTAK.....	33
8.6	TIDLIGPENSJONSORDNINGEN FOR JORDBRUKERE.....	33

1. INNLEDNING

Avtaleverket for jordbruket har til formål å regulere tiltak som er egnet til å fremme fastlagte mål for jordbruket, og som ikke er uttømmende regulert ved lov, stortingsvedtak eller forskrift. I hovedavtalens §1-2 heter det blant annet at tiltak som nevnt ovenfor skal fastlegges i jordbruksavtaler som inngås for ett eller flere år om gangen, eller i endrings- eller tilleggsavtaler.

Denne jordbruksavtalen gjelder for 01.07. 2004-30.06. 2005 for målpriser, mens den for bevilgninger over kap. 1150 gjelder kalenderåret 2005. Avtalen vil bli lagt fram for Stortinget i vårsesjonen 2004, og gjelder med forbehold om Stortingets godkjenning. Budsjettmessige konsekvenser av avtalen for 2005 er vist i vedlegg.

For overslagsbevilgningene (post 73) vil bevilgningsbehovet tilpasses de avtalte satser og de faktiske volumendringer, og for noen poster verdensmarkedets priser. For de overførbare bevilgningene (post 70, 74, 77 og 78) er bevilgningene styrende og Landbruksdepartementet kan etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag endre de avtalte satser for å holde forbruket innenfor bevilgningen.

Det ligger til grunn i avtalen at importvernet skal praktiseres slik det framgår av sluttprotokoll fra forhandlingsmøte 12. mai 1995 (jf. St.prp. nr. 61 (1994-95), vedlegg 2). Endringer i importbestemmelsene er gjenstand for drøfting mellom jordbruksorganisasjonene og staten, og kan følges opp i henhold til Hovedavtalens § 2-2 og 2-4.

Forskriften for de enkelte tilskuddsordningene / reguleringer fastsettes av Landbruksdepartementet i samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

2. PRISBESTEMMELSER

2.0 Generelle bestemmelser

Bestemmelsene i kap. 2.0 gjelder dersom ikke annet er nevnt under de enkelte sektorer i kap. 2.1 – 2.5.

Målprisene skal være priser jordbruket reelt sett skal kunne oppnå ut fra balanserte markedsforhold, det fastsatte importvern og de markedsreguleringsmuligheter som er til disposisjon. Artikkel 5 i GATT/WTO-avtalen (Special Safeguard Provisions) kan komme til anvendelse i spesielle situasjoner. Prisfastsettelsen gjennom målprissystemet vil være et hovedvirkemiddel for å regulere jordbruksvaremarkedene.

Målprisene er avtalt for representantvarer av definerte kvaliteter for kjøtt, korn, grønt og egg, og til råvarenivå for ku- og geitmelk, slik det framgår av kap. 2.1 – 2.5. Klassifiseringsreglene skal ikke endres i avtaletiden.

Ansvarlig markedsregulator skal løpende rapportere oppnådde priser på noteringspunktet, dvs. noteringspris, til Statens landbruksforvaltning. Markedsregulators priser på representantvaren skal være åpen og kjent også for andre markedsaktører. Markedsregulators videresalg av varer på noteringspunktet skal skje til samme pris til egne foredlingsaktiviteter som til konkurrerende markedsaktører.

Forholdet mellom noteringspris og målpris danner grunnlag for vurdering og iverksettelse av markedsreguleringstiltak. Prisnoteringen på representantvaren skal som gjennomsnitt for avtaleperioden, ikke overstige målprisen. Dersom målprisen overskrides som gjennomsnitt for avtaleåret, skal oppnådd pris ligge tilsvarende under påfølgende avtaleår. Eventuelle avvik fra dette, som følge av særskilte forhold, skal avtales mellom partene. Dersom prisene på representantvarene overstiger øvre prisgrense to uker på rad, iverksettes tiltak for å bringe prisene ned til målprisenivå.

Målprissystemets maksimalprisbestemmelser gjelder ikke for økologisk godkjente varer. Økologiske varer som klassifiseres som representantvare, veies inn i prisnoteringen som standardvare og kan gis et fritt pristillegg.

Jordbruksorganisasjonene påtar seg gjennom markedsregulerende tiltak og prisnoteringer å holde gjennomsnittsprisene på de enkelte varegrupper for avtaleperioden på eller under de avtalte målpriser.

Ansvarlig markedsregulator på de enkelte sektorene skal rapportere til Statens landbruksforvaltning den dokumentasjon som er nødvendig for forvaltning og kontroll av prissystemet, jf. forskrift om administrative tollnedsettelse på landbruksvarer.

Omsetningsavgiften for jordbruksprodukter skal ligge på produsentsiden av målpris. Forskningsavgift, matproduksjonsavgift og kjøttkontrollavgift skal trekkes fra oppnådd pris før sammenligning med målpris.

2.1 Melk og melkeprodukter

Tabell 2.1 Målpriser for avtaleperioden for ku- og geitemelk

Varegruppe	Representantvare	Målpris, kr pr. l		
		Endret fra	Endring	Endret til
Ku- og geitemelk	Melk som oppfyller kravspesifikasjon for uforedlet melk i forskrift om markedsregulators forsyningsplikt innenfor melke-sektoren § 2.	3,75	0,04	3,79

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer oppnådd for melk av representantvare. Noteringssted er der melk som råvare passerer basismeieri definert i innfraktordningen. Prisnoteringen skal omfatte melk som foredles av TINE BA og melk som TINE BA selger uforedlet til andre. Øvre prisgrense er målprisen + 5 %. Gjennomsnittsprisen for året veies etter kvanta for de ukentlige prisnoteringene.

For å sikre et prisuttak i markedet som gjør at jordbruksavtalens målpris kan realiseres, og sikre melkeprodusentene en mest mulig lik pris uavhengig av melkeanvendelse og geografisk lokalisering, fastsettes det tilskudd og avgifter for ulike produktgrupper og markeder, jf. omsetningsloven § 6. Forskrift om prisutjevningsordningen for melk gis av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Tilskudd og avgifter fastsettes av Statens landbruksforvaltning som forskrift med hjemmel i prisutjevningsforskriften. Fastsettelsen skjer på grunnlag av avtalepartenes føringer og etter høring av berørte parter.

Dersom det av hensyn til likviditeten i prisutjevningsordningen er nødvendig å redusere tilskudd/øke avgifter i løpet av året, kan Statens landbruksforvaltning gjøre det og samtidig pålegge markedsregulator å redusere prisuttaket tilsvarende. Grensen for det samlede prisuttak i avtaleperioden vil i slike tilfeller bli fastsatt lavere enn målpris. På bakgrunn av prognoser og forslag fra TINE BA skal Statens landbruksforvaltning fastsette en ny grense for det samlede prisuttaket.

For å sikre at uavhengige meieriselskaper og TINEs egne meierier står overfor reelt sett samme pris på melk som råvare, er råvareomsetningen lagt til en egen enhet i TINE (TINE Råvare), jfr. egen avtale mellom Statens landbruksforvaltning og TINE BA. Eventuelle brudd på denne avtalen skal forelegges for jordbruksavtalepartene for nærmere oppfølging.

Konkrete saker vedrørende konkurransehennende kryssprissubsidiering hører under konkurransemyndighetenes ansvarsområde og behandles av Konkurransetilsynet.

Støtten til Rørosmeieriet videreføres, men trappes ned over en periode fra 01.07.2004 til 31.12.2006. Tilskuddet videreføres med 1,50 kroner pr. liter t.o.m. 31.12.2004, og finansieres over PU-ordningen. Tilskuddet avregnes på basis av volum melk anvendt til både flytende og faste melkeprodukter. Tilskuddet finansieres over utviklingstiltak innen økologisk jordbruk (underpost 50.11 Tilskudd til LUF) fra og med 2005, med en avsetning på 1 mill. kroner i 2005.

2.2 Storfe, sau- og svinekjøtt

Tabell 2.2 Målpriser for avtaleperioden for storfe-, sau- og svinekjøtt

Varegruppe	Representantvare	Målpris, kr pr. kg		
		Endret fra	Endring	Endret til
a. Storfe	Ung okse, alle klasser R og O unntatt R+ (fettgruppe 2-, 2 og 2+)	38,11	0,00	38,11
b. Sau og lam	Lam ¹⁾ , alle klasser R og O unntatt R+ (fettgruppe 2-, 2 og 2+)	44,00	0,00	44,00
c. Gris	Slaktegris kl E (inntil 90 kg)	27,37	-0,15	27,22

¹⁾ Unntatt ferske lam i tiden 1. juli til 1. september, samt villsau og dielam.

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer for hele slakt ved Norsk Kjøttens avdelinger i overskuddsområder. Øvre prisgrense er målprisen + 10 %. Gjennomsnittsprisen for året veies etter ukentlige tilførsler. Som varegrupper regnes i denne forbindelse, "storfe", "sau og lam" og "gris".

2.3 Egg og fjørfekjøtt

Tabell 2.3 Målpriser for avtaleperioden for egg og fjørfekjøtt.

Varegruppe	Representantvare	Målpris, kr pr. kg		
		Endret fra	Endring	Endret til
a. Egg	Egg kl A over 53 g	13,69	-0,09	13,60
b. Fjørfeslakt	Fersk kylling, oppb. 750 - 1000 g uten innmat	26,18	-0,15	26,03

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer oppnådd for egg av representantvare i løsvækt i brettpakning og for fjørfeslakt ved representantvaren som hel oppbunden kylling i bulkemballasje. Noteringssted for både egg og fjørfeslakt er Prior Norges avdelinger i Sandnes og Rakkestad. Øvre prisgrense er målprisen + 10 %. Gjennomsnittsprisen for året veies etter de ukentlige tilførsler. Som varegrupper regnes i denne forbindelse, "egg" og "fjørfeslakt".

2.4 Korn

Målprissystemet

Målprisene for korn er produsentpris på førkorn, mathvete, matrug og oljefrø av basis kvalitet levert til mottaksanleggene ved Oslofjorden slik disse mottaksanleggene er definert av Statens landbruksforvaltning i forbindelse med prisnoteringen. Målprisen for førkorn er et veid gjennomsnitt av intensjonsprisene for havre og bygg.

Intensjonspris på havre og bygg er retningsgivende produsentpris for basis kvalitet levert til mottaksanleggene ved Oslofjorden som er definert i forbindelse med prisnoteringen. Målprisene og intensjonsprisene for korn og oljefrø er definert for vare med basis kvalitet i henhold til tabell 2.4 nedenfor:

Tabell 2.4: Kriterier for basiskvaliteter:

Art	Vanninnhold %	Hektolitervekt kg	Fremmede bestanddeler %	Protein ved matkvalitet %	Falltall ved matkvalitet i sekunder
Hvete	15	79	≤ 1,0	12,0	200
Rug	15	72	≤ 1,0		120
Rughvete	15	69	≤ 1,0		
Bygg	15	64	≤ 1,0		
Havre	15	53	≤ 1,0		
Oljefrø	8		≤ 1,0		

For kornsesongen 2004/2005 er det fastsatt følgende målpriser (tabell 2.5):

Tabell 2.5 Målprisene for korn

Kornslag	Målpriser, kr pr. kg		
	Endret fra	Endring	Endret til
Hvete, matkorn	2,23	-0,08	2,15
Rug, matkorn	2,07	-0,08	1,99
Fôrkorn ¹⁾	1,77	-0,05	1,72
Oljevekster	4,36	-0,08	4,28

¹⁾ Intensjonsprisen på bygg er 1,79 kr/kg og intensjonsprisen på havre er 1,57 kr/kg.

Målpris på fôrkorn for 2004/2005 fastsettes gjennom en sammenveiling av andel bygg og havre, hvor det legges til grunn tre års glidende gjennomsnitt ved fastsettelse av dette forholdet. (Mottatt bygg og havre ved de mottaksanlegg som Felleskjøpsgruppen har førstehåndsomsetningen ved.)

Termintillegg

Statens landbruksforvaltning beregner og fastsetter termintillegget før 1. juli hvert år. Termintillegget skal gjenspeile de kapital- og lagerkostnader som markedet har, slik at en får en balansert omsetning gjennom året. Termintillegget flates ut 1. mars. Markedsregulator skal benytte termintillegg fastsatt av Statens landbruksforvaltning ved avregning til produsent for korn og oljefrø levert til anleggene der prisene skal noteres. Statens landbruksforvaltning fastsetter praktisering av termintillegget i forhold til tolladministreringen.

Prisnotering

Prisgrunnlaget er produsentprisnoteringer for basis kvalitet ved et utvalg av mottaksanlegg ved Oslofjorden som fastsettes av Statens landbruksforvaltning. Prisnoteringen skal være eksklusive termintillegg. Noteringspris på målprisanleggene skal inkludere alle tillegg og trekk som ikke kan relateres til kornets matkvalitet og fôrverdi. Prisene noteres hver uke.

Ved notering av ukespris skal basis produsentpriser veies med de faktiske tilførslene den aktuelle uken til anleggene der det foretas prisnotering. Ved notering av ukespris på fôrkorn skal ukesprisene for bygg og havre veies med det fastsatte mengdeforholdet mellom bygg og havre (68/32). Ved notering av ukespris på hvete og rug skal prisene for basis kvalitet veies med tilført mengde til prisnoteringsanleggene den aktuelle uken som oppfyller kravene til basis matkvalitet. Noteringspris som gjennomsnitt for året beregnes ved å veie de noterte ukesprisene ved prisnoteringsanleggene med de ukentlige tilførsler til Felleskjøpsgruppens mottaksanlegg og de mottaksanlegg Felleskjøpsgruppen har avtale om å være kornkjøper fra produsent med.

Øvre og nedre prisgrense er til enhver tid definert som målpris +/- 5 % pluss termintillegget for den aktuelle uken. Dersom noteringsprisen overstiger øvre prisgrense mer enn to uker på rad, skal det foretas administrative tollnedsettelse, jf. §§16 og 18 a i Forskrift om endring av forskrift av 18. desember 2000 nr. 1315 om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer.

Statens landbruksforvaltning gir nærmere retningslinjer angående prisnoteringer.

2.5 Grøntsektoren

Bestemmelsen i kap. 2.0 om at prisnoteringen på representantvaren som gjennomsnitt for avtaleperioden ikke skal overstige målprisen, omfatter ikke grønntsektoren.

2.5.1 Poteter

Tabell 2.6 Gjennomsnittlig målpris for matpoteter.

	Målpris, kr pr. kg		
	Endret fra	Endring	Endret til
Sams bulkvare over 42 millimeter ¹⁾	2,10	0,09 ²⁾	2,19

1) Poteter levert på utvalgte pakkeri fra produsent, ved 12 feilenheter, ikke justert for frakt til Oslo

2) Målprisøkning 0,03 kr pr kg. I tillegg kommer teknisk justering på 0,06 kr pr. kg.

Øvre prisgrense legges 12 % over den til enhver tid gjeldende målpris. Ukentlige målpriser og øvre prisgrenser fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Når markedsaktørene rapporterer til SLF oppgjort pris til produsent, skal antall feilenheter på salgsvaren ut fra pakkeri oppgis. SLF skal regne om hva prisen tilsvarer ved et feilenhetsnivå på 12 ved å nytte en omregningsfaktor tilsvarende 1,7 % pr feilenheter, av oppgitt pris. SLFs registrerte pris ved 12 feilenheter nyttes i forbindelse med administreringen av tollvernet.

2.5.2 Grønnsaker og frukt

Gjennomsnittlig målpris for grønnsaker og frukt økes med 1,5 %. Målpriskurver og øvre prisgrenser fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Tabell 2.7 Grunnlaget for prisnoteringene i forhold til målprisen for hagebruksprodukter

Tomater	Kilosvare i 10 kg eske
Agurker	28-stk filmet og pakket i 10 kg eske
Rapidsalat	Pris per stk
Isbergsalat	Pris per stk., 9 stk. i esken. Gjennomsnittsvikt i sesongen: 500 g
Hodekål	Kilosvare i sekk
Blomkål	Pris per stk., 12 stk i esken. Gjennomsnittsvikt i sesongen: 650 g
Rosenkål	Pris per ½ kg. Pakket i plastpose i kasse
Gulrot	Buntevare i 7 uker i starten av sesongen. Pris per bunt. Kilosvare i mesteparten av sesongen. Plastpose i samlesekk (2 x plast)
Kepaløk	Kilosvare i sekk. Gammel løk noteres tom. 3. uke i juli året etter høsting
Purre	Kilosvare. Varene pakkes i kasser
Knollselleri	Kilosvare. Kilosvarene pakkes i sekk
Reddik	Pris per bunt. Gjennomsnittsvikt regnes til 133 g. (7,5 bunt per kg)
Kruspersille	Pris per storbunt. Storbunt tilsvarer 10 småbunter i volum
Epler	Kilosvare. Epler > 70 mm, pakket på brett
Pærer	Kilosvare. Pærer > 65 mm, pakket på brett
Plommer	Kilosvare

Den øvre prisgrense legges 12 % over den til enhver tid gjeldende målpris. Prisene knyttes til kvalitetsgraden *Standard I*. Prisnoteringen som legges til grunn er prisene ved partivis leveranse cif Oslo. Prisene noteres hver tirsdag.

3. FONDSAVSETNINGER

3.1 Landbrukets utviklingsfond (LUF)

Landbrukets utviklingsfond (LUF) hadde pr. 31.12.03 en egenkapital på 2 421 mill kroner. Av kapitalen var 851 mill. kroner innestående i Norges Bank og 1 571 mill. kroner var i form av utlån.

Tabell 3.1. viser oversikt over kapital situasjonen i Landbrukets utviklingsfond, herunder endring i egenkapital og likviditet.

For 2004 tilføres fondet 150 mill. kroner i engangsmidler innenfor Jordbruksavtalen. Tabell 3.1 viser en reduksjon i likviditeten med vel 10 mill. kroner for 2004. Dersom fondet ikke tilføres ytterligere økte midler vil likviditeten for 2005, ut fra foreslåtte innvilgningsrammer, reduseres med 282 mill. kroner.

Tabell 3.2. viser innvilgningsramme for LUF i 2003 – 2005. Partene er enige i å øke innvilgningsrammen til LUF innenfor Jordbruksavtalen med 48,1 mill. kroner i 2005. I 2004 avsettes det til sammen 4 mill. kroner til kadaverhåndtering i Nord-Norge, avsetningstiltak for honning og flytting av eliteplanteanlegg fra Ervik til Rå. Økningen for 2005 er knyttet til satsing på et eget investeringsprogram for melk og storfe, økt satsing på øvrig næringsutvikling, utviklingsprogram for geiter, samt kommunale miljømidler.

Tabell 3.1: Fremføring av kapital situasjonen i LUF for 2003-2005 med basis i faktisk fremlagt regnskap for 2003 og prognoserte fremtidige utbetalinger¹⁾. Tall i mill. kroner

	2003	2004	2005
Bevilgning, innenfor avtale 1150	619,6	345,8	305,8
Engangsmidler innenfor avtale 1150	27,0	150,0	
Overført fra bevilgningsregnskapet	41,2		
Renteinntekter, innenfor avtalen	19,6	7,1	8,1
Andre inntekter	0,1		
sum innenfor avtalen	707,4	502,9	313,9
Bevilgning, utenfor avtalen 1149		294,0	294,0
Renteinntekter, utenfor avtalen		7,1	7,1
sum utenfor avtalen	0,0	301,1	301,1
SUM TILFØRSEL	707,4	804,1	615,0
Utbetalinger, innenfor avtale	854,1	528,9	591,9
Rentestøtte	0,4	3,5	36,3
Utbetalinger, utenfor avtale	-	351,9	343,5
SUM UTBETALINGER	854,5	884,3	971,7
RESULTAT	-147,2	-80,2	-356,7
Egenkapital LUF	2420,8	2340,6	1983,9
Innestående Norges Bank	851,0	839,9	558,0
Utestående investeringslån	1570,5	1500,7	1425,9
Kortsiktig gjeld	0,7	0,0	0,0

TALL I MILL. KRONER	2004	2005
Utestående investeringslån	1570,5	1500,7
Avdrag på lån	-104,8	-99,8
Utbetaling nye lån	35,0	25,0
UB investeringslån	1500,7	1425,9

TALL I MILL. KRONER	2004	2005
Bevilgning inkl. rentestøtte	804,1	615,0
Netto tilførsel av kapital ifm investeringslån(avdrag)	69,8	74,8
Tilført likviditet	873,9	689,8
Prognoserte utbetalinger	884,3	971,7
Endring i likviditet	-10,4	-281,9

1) Bevilgningen utenfor jordbruksavtalen i 2004 er basert på Stortingets behandling av St.prp. nr. 1 (2003-2004). Foreslått redusert med 19,6 mill. kroner i RNB 2004.

Tabell 3.2: Oversikt over innvilgningsramme for LUF 2003 og 2004, samt oversikt over forslag til innvilgningsramme for 2005, innenfor og utenfor jordbruksavtalen¹⁾.

Ordninger	2003	2004	2005
Kompetansetiltak (KIL)	8,0	6,0	6,0
Kvalitetssystemer i landbruket (KSL)	22,5	20,0	20,0
Fylkesvise bygdeutviklingsmidler ²⁾	286,0	286,0	241,0
Melke- og storfeprogram ²⁾			85,0
Spesielle miljøtiltak	139,0	135,2	143,3
Organisert beitebruk ³⁾	14,6	14,6	8,6
Utviklingstiltak innen økologisk jordbruk		38,0	38,0
Utviklingsprogram for geiteholdet ⁴⁾			10,0
Anlegg for kadaverhåndtering Nord-Norge ⁵⁾		2,0	
Avsetningstiltak honning ⁵⁾		1,5	
Eliteplantanlegg Ervik, Rå ⁵⁾		0,5	
Sum innenfor jordbruksavtalen		503,8	551,9
Overføring til Samisk utviklingsfond (SUF)	2,0	2,0	
Verdiskapingsprogram for matproduksjon	95,0	95,0	
Konkurransestrategier for norsk mat	27,5	23,5	
Sentrale bygdeutviklingsmidler	39,0	36,0	
Skogbruk (nærings- og miljøtiltak, landsdekkende tiltak)	103,0	112,0	
Bioenergi	15,0	18,0	
Oppfølging av Landbruk Pluss		7,0	
Sum utenfor jordbruksavtalen		293,5	293,5
Sum LUF ekskl. rentestøtte	751,6	797,3	845,4

1) Bevilgningen utenfor jordbruksavtalen i 2004 er basert på Stortingets behandling av St.prp. nr. 1 (2003-2004). Foreslått redusert med 19,6 mill. kroner i RNB 2004.

2) Fylkesvise BU-midler deles i et program for melk og storfe og en samlet innvilgning til øvrige fylkesvise BU-midler. Totalt økes bevilgningen til fylkesvise BU-midler med 40 mill. kroner.

3) Investeringsmidlene på organisert beitebruk overføres til de kommunale miljømidlene.

4) Det settes av 8 mill. kroner til program "Friskere geiter" og 2 mill. kroner til utviklingsprogram for geitehold.

5) Dekkes med engangsmidler

Tabell 3.3 Disponering av ledige midler. (Mill. kroner)

Post		
50.11	Landbrukets utviklingsfond i 2004 ¹⁾	150
50.12	Skadefondet for landbruksproduksjon	40
74.17	Digitale markslagskart	10
Ramme		200

1) Jf. tabell 3.1.

Deler av bevilgningen til Landbrukets utviklingsfond ble flyttet ut av jordbruksavtalen fra budsjettåret 2004 (skogbruk og bioenergi, verdiskaping, konkurransestrategier for norsk mat, sentrale BU-midler og Samisk utviklingsfond). Dette medfører at bevilgningene til de ulike tiltakene skjer fra to ulike budsjettkapitler. Det legges opp til en innvilgningsramme for LUF totalt som vist i tabell 3.2. Partene er enige om at avdrag på investeringslån til jordbruket inntektsføres som en del av finansieringen av de ordninger som ligger på jordbruksavtalen. Renteinntektene fordeles forholdsmessig mellom kap. 1150 og 1149.

Det bevilges 85 mill. kroner til et eget investeringsprogram for omstilling og modernisering innen melke- og storfesektoren og 241 mill. kroner til øvrige fylkesvise BU-midler.

Rentetøtteordningen legges om med virkning fra 01.07.04. Nivået settes til 50 prosent av "ST4X" (risiko fri rente 3 år stat) i foregående kalenderår, med unntak for 2004 hvor en benytter "ST4X" for perioden 01.07.03 – 30.06.04. Utlånsrammen for rentestøtte økes til 700 mill. kroner fra 01.01.05. For øvrig opprettholdes dagens ordninger for de fylkesvise midlene, men virkemidlene

samles i én pott som fordeles regionalt. Det forutsettes at andelen som går til bedriftsrettede tiltak ikke reduseres. Dette innebærer at skillet mellom tradisjonelt landbruk og utviklingstiltak fjernes, med unntak for melk og storfekjøtt. Det blir opp til fylkene gjennom sine strategier å bedømme hvilke ordninger de vil prioritere. Regionale strategier for næringsutvikling skal ligge til grunn for fordelingen av økonomiske virkemidler i fylkene. Strategiene skal utarbeides i samarbeid mellom fylkesmannen (FM), fylkeskommunen (FK), Innovasjon Norge regionalt, næringsorganisasjonene og kommunene. Fylkesmannen har hovedansvaret for utformingen, jf. regionale miljøprogram. Innovasjon Norge regionalt gis ansvaret for behandling av bedriftstiltak.

Miljøvirkemidler på LUF

Partene er enige om fordeling av miljøvirkemidlene på LUF som vist i tabell 3.4:

Tabell 3.4: Fordeling av miljøvirkemidler på LUF. (Mill. kroner)

	2004	2005
Informasjons- og utviklingstiltak	18,5	17,5 ¹
Genressursarbeid	6,8	7,3 ²
Norsk landbruksmuseum	3,2	3,5 ³
Bevaringsverdige storferaser	1,5	0 ⁴
Spesielle miljøtiltak (kommunale)	105,2	115,0 ⁵
Sum	135,2	143,3

1) 4 mill. kroner avsettes til 3Q prosjektet og flyttes ut av avtalen fra 2005.

2) Bevilgningen til Genressurser flyttes ut av avtalen fra 2005.

3) Bevilgning til Norsk landbruksmuseum er justert opp for å kompensere for prisvekst. Flyttes ut av jordbrukavtalen fra 2005.

4) Foreslås overført til post 74.14 Tilskudd til husdyr. 2 mill. kroner.

5) Inkludert investeringsmidler til organisert beitebruk.

Målrettede virkemidler for framtidig geitmelkproduksjon

Det iverksettes et geografisk satsingsområde for geitmelkproduksjon basert på kvote. Dette satsingsområdet tilsvarer alternativ I i rapporten *Forslag til målrettede virkemidler for geitholdet i Norge*, lagt fram av en partssammensatt arbeidsgruppe 04.03.04.

I områder som ligger utenfor disse satsingsområdene innføres en frivillig omstillingspakke for geitmelkprodusenter. Produsenter som selger sin kvotebaserte geitmelksproduksjon innen 01.01.2007 blir berettiget et omstillingsbidrag på 75 000 kroner pr. år i 4 år. Eventuelt kan omstillingsbidraget utbetales som økt investeringstilskudd som engangsutbetaling ved omlegging til annen produksjon. I 2005 er 2,0 mill. kroner satt av over LUF, kap. 1150, for finansiering av slike omstillingsbidrag. Ut over dette vil det bli gjennomført endringer i kvotereguleringen.

3.2 Skadefondet for landbruksproduksjon

Tabell 3.5 Skadefondet for landbruksproduksjon. (Mill. kroner)

Egenkapital 01.01.04	Bevilgning 2004	Engangs- midler 2004	Prognose forbruk 2004	Egenkapital 01.01.05	Budsjett 2005
77,4	2,75	40	36,0	84,1	2,75

Omfatter følgende ordninger: Erstatning for avlingssvikt, Tilskudd etter vinterskader på eng, Katastrofetap i husdyrproduksjon og Erstatning etter svikt i honningproduksjon.

Erstatningen for avlingssvikt gis pr. vekstgruppe pr. foretak med lik egenandel for hele landet, fastsatt til 30 pst. Minsteutbetalingen er på 5 000 kroner og toppavgrensning for utbetaling av erstatning pr. avlingsskade er på 500 000 kroner.

Erstatningsutmålingen for svikt i honningproduksjonen er basert på dokumentert produksjon og pris. Det legges til grunn 5 års gjennomsnittsbetraktning ved beregning av erstatninger.

4. MARKEDSREGULERING

Markedsreguleringen begrenses slik at den fortrinnsvis er et virkemiddel i de viktigste produksjonssektorene for å håndtere temporære overskudd og tilpasning i regionale og sesongmessige svingninger mellom produksjon og forbruk. I situasjoner med overproduksjon kan det være behov for mer omfattende tiltak for å tilpasse markedsført varemengde i forhold til avsetningsmulighetene slik at avtaleprisene kan tas ut. I slike tilfeller kan jordbruket gjennom markedsreguleringsorganisasjonene, med godkjenning og støtte fra Omsetningsrådet, iverksette regulerende tiltak. Slike tiltak forutsettes å kunne bli finansiert av omsetningsavgiftsmidler og/eller midler til avsetningstiltak over jordbruksavtalen. Tiltakene utformes slik at reguleringen skjer på et så tidlig ledd i produksjonskjeden som mulig, og at regulering skjer på billigste måte. Tiltakene skal virke konkurransenøytralt mellom samvirkemessige og ikke-samvirkemessige markedsaktører.

Reguleringsseksporten begrenses av WTO-bestemmelsene. Reguleringsseksport bør, med unntak for meierisektoren, bare benyttes ved tilfeldige overskudd. Det legges videre vekt på at mulighetene for økt markedsrettet eksport utvikles innenfor rammen av WTO-bestemmelsene.

Det gis ikke anledning til å bevilge investeringstilskudd til reguleringsanlegg.

4.1 Markedsreguleringen på de enkelte sektorer

Markedsreguleringen finansieres av omsetningsavgift og forvaltes av Omsetningsrådet. Markedsreguleringsansvaret er tillagt:

- TINE BA for melk
- Norske Felleskjøp for korn
- Norsk Kjøtt for kjøtt
- Prior Norge for egg og fjørfekjøtt

I grøntsektoren omfatter markedsreguleringen epler og poteter, og ansvaret er tillagt Grøntproducentenes Samarbeidsråd.

4.2 Finansiering av inndraging og omsetning av melkekvoter

Inndraging av melkekvoter finansieres med omsetningsavgift. Vedtak om inndraging av melkekvoter og prisfastsetting på kvoteomdelingen vedtas av avtalepartene.

4.3 Avsetningstiltak

Tabell 4.1 Avsetningstiltak (Mill. kroner)

Ordning	Budsjett 2004	Budsjett 2005
Kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk	10,0	10,0
Andre avsetningstiltak for hagebruk og potet	3,9	3,9
Prisnedskrivningstilskudd til potetsprit	19,0	19,0
Skolemilkordningen ¹⁾	10,0	0,0
Kadaverhåndtering	5,0	5,0
Produsentsammenslutninger	0,5	0,5
SUM	48,4	38,4

1) Skolemilkordningen dekkes av omsetningsavgiftmidler fra 2005.

Bevilgede midler over delordningene avsetningstiltak hagebruk og potet og kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk tilføres Fondet for omsetningsavgifter, for å kunne bygge opp kapital til å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak på epler og potet.

Prisnedskrivningssatsene for 100% potetsprit er 7 kr pr. liter, med et tillegg på 3 kr pr. liter for rettifikasjon. Dersom satsene gir et behov som overstiger bevilgningen, skal rettifikasjonsbidraget reduseres.

Departementet kan om Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag er enig i det, bestemme at midler som ikke trengs til et av de øremerkede formål, kan brukes til andre formål

4.4 Driftskreditt til markedsregulering

Innovasjon Norge kan yte lån til Tine BA, Norsk Kjøttssamvirke, Prior Norge, HOFF Norske Potetindustrier, Norges Pelsdyrslag og Norske Felleskjøp med i alt opp til 80 mill. kroner til dekning av driftskreditt til reguleringsmessige tiltak i avtaletiden. Lånene skal gis mot renter og på vilkår som er vanlig for kassakredittlån i bank til samme tid.

4.5 Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen

Bevilgningen til underpost 70.12 *Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen m.v.* er 183,1 mill. kroner for 2005.

4.6 Eksportrestitusjon

Bevilgningen til post 70.13 *Eksportrestitusjon* (ordningen med eksportrestitusjon for bearbeidet kjøtt (XRK) og Catering-ordningen) er redusert med 8,0 mill. kroner til 11,0 mill. kroner for 2005.

5. PRISTILSKUDD

5.1 Innledning

Alle foretak skal ha et driftssenter. Foretaket gis tilskudd etter den sone foretakets driftssenter er plassert i. For geografiske differensierte tilskuddsordninger stedfestes som hovedregel foretakets driftssenter ut fra driftsbygningens beliggenhet. Det kan registreres flere foretak med tilknytning til samme eiendom. I tilfeller der hovedregelen ikke gir et korrekt bilde av foretakets geografiske lokalisering, benyttes følgende prinsipper:

- Foretaket knyttes til driftsbygning på den eiendommen der den produksjonen som har størst andel av foretakets omsetning er plassert.
- Dersom det ikke kan utpekes noe driftssenter for foretaket, skal det knyttes til den landbrukseiendommen som har størst jordbruksareal.
- I tilfeller der foretakets valg av driftssenter fører til økte tilskuddsutbetalinger, og det valgte driftssenteret ikke samsvarer med lokalisering av foretakets hovedproduksjon, kan forvaltningen fastsette annet driftssenter.

5.2 Pristilskudd melk

5.2.1 Grunntilskudd melk

Grunntilskuddet for geitemelk er 210 øre/liter.

5.2.2 Distriktstilskudd melk

Tabell 5.1 *Distriktstilskudd for melk.*

Sone	Sats, kr pr liter
A ¹⁾	0,00
B	0,08
C	0,23
D	0,32
E	0,42
F	0,55
G	0,80
H	1,01
I	1,59
J	1,68

1) omfatter landet utenom sone B-J.

Det kan gis tilskudd for inntil 1 536 mill. liter melk.

5.3 Pristilskudd kjøtt og egg

5.3.1 Grunntilskudd kjøtt

Tabell 5.2 *Gjennomsnittlig sats for grunntilskudd til kjøtt.*

Dyreslag	Sats, kr pr. kilo 2004	Endring	Sats, kr pr. kilo 2005
Sau og lam	3,81	0,00	3,81
Geit	5,15	0,00	5,15

Det skal ikke gis grunntilskudd for lam med slaktevekt lavere enn 13,1 kg, med unntak av lam av villsaurase.

Fastsettingen av variasjonen i satsene skal primært gjøres én gang pr. år. Satsene for grunntilskudd fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

5.3.2 Distriktstilskudd kjøtt

Tabell 5.3 Distriktstilskudd for kjøtt

Sone	Dyreslag	Sats, kr pr. kg 2004	Endring	Sats kr pr. kg 2005
1	Storfe, sau og geit	0,00		0,00
2	Storfe, sau og geit	4,05		4,05
3	Storfe, sau og geit	6,55		6,55
4	Storfe og geit	10,50		10,50
4	Sau	12,50		12,50
4	Gris	5,40		5,40
5	Storfe og geit	11,10		11,10
5	Sau	13,00		13,00
5	Gris	5,40		5,40
Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal	Gris	0,54		0,54
Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Trøndelag	Kylling og kalkun	0,20		0,20

Det kan gis tilskudd for inntil 186 mill. kg kjøtt.

5.3.3 Distriktstilskudd egg

Tabell 5.4 Distriktstilskudd for egg

Område	Sats, kr pr. kg 2004	Endring	Sats, kr pr. kg 2005
Vestlandet (unntatt Rogaland), Trøndelag	0,40	0,00	0,40
Nord-Norge	0,40	0,60	1,00

Det kan gis tilskudd for inntil 44 mill. kg egg.

5.4 Tilskudd til norsk ull

Grunnlaget for tildeling av tilskudd til ull omfatter også ullmengden på ulne skinn og pelsskinn. Statens landbruksforvaltning har ansvaret for differensiering av satsene. Det gjennomsnittlige tilskuddsbeløp til norsk ull reduseres med 1,00 kr pr. kg til 31,- kr pr. kilo for 2005.

5.5 Tilskudd til grønt- og potetproduksjon

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til grønt- og potetproduksjon står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 6.

5.5.1 Definisjoner

- Frukt: Epler, pærer, plommer, kirsebær og moreller til konsum og konservermarkedet.
- Bær: Jordbær, bringebær, solbær, rips, stikkelsbær og hageblåbær til konsum og konservermarkedet.
- Veksthusgrønnsaker: Tomat, slangeagurk og salat til konsummarkedet (inkl. salat på friland).
- Poteter: Matpotet: rå, uskrellet potet i vasket eller uvasket tilstand som frembys til forbruker, og potet til konsum som er bearbeidet gjennom oppdeling, skrelling og/eller koking.
- Tilskuddsberettigede områder: Soner for distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker er lik soner for areal- og kulturlandskapstilskudd, jf. kap 6.7.3.

Distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge gis for poteter dyrket i Nordland, Troms og Finnmark.

- Omsetningsledd: Fruktlager, grossister og konserverindustri godkjent av Statens landbruksforvaltning. Godkjente foretak i markedsordningen for poteter.

5.5.2 Grunnlag for tilskudd

Grunnlaget for distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker og distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge, er produkter som er levert i perioden 01.01. - 31.12. året før utbetalingsåret. Det er en forutsetning for utbetaling at kvantumet i revisorbekreftet årsoppgave samsvarer med eller er større enn kvantumet i søknaden.

Foretak som søker om distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker og som samlet leverer under følgende minstekvantum er ikke tilskuddsberettiget:

Tabell 5.5 Minstekvantum distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker

Produkt	Minstekvantum
Frukt	2 000 kg
Bær	1 000 kg
Samlet for tomat og slangeagurk	2 000 kg
Salat	5 000 stk

5.5.3 Satser

Distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge er gitt med en sats på kr 1,00 pr. kg matpotet.

Distrikts- og kvalitetstilskuddet for frukt, bær og veksthusgrønnsaker differensieres mellom grupper av produkter og soner, og er satt lik null over maksimalt kvantum for den enkelte produktgruppe. Tilskuddet avgrenses i tillegg av et maksimalt beløp pr. foretak. Maksimalbeløpet er differensiert mellom soner, og gjelder alle produksjoner sett under ett. Ved ulike satser innenfor en produktgruppe med felles maksimalkvantumsavgrensning, prioriteres produkter med høyeste sats først ved tilskuddsberegningen.

Tabell 5.6 Satser for distrikts- og kvalitetstilskudd frukt, bær og veksthusgrønnsaker

Satser for distrikts- og kvalitetstilskudd for grøntproduksjon 2004 ¹									
Produksjon	Intervall		Arealsoner og sats i kr pr. kg/stk.						
	Fra	Til	1	2	3	4	5	6	7
Epler	1	40 000 kg	1,11	1,49	1,49	1,49	3,28	0,00	0,00
Pærer			1,11	1,49	1,49	1,49	3,28	0,00	0,00
Plommer			1,11	1,49	1,49	1,49	3,28	0,00	0,00
Kirsebær			1,11	1,49	1,49	1,49	3,28	0,00	0,00
Moreller			1,76	2,14	2,14	2,14	3,93	0,00	0,00
Bær	1	20 000 kg	0,94	0,94	0,94	2,17	2,17	3,58	3,58
Tomat	1	75 000 kg	0,93	0,93	0,93	1,87	1,87	2,80	2,80
Slangeagurk	1	110 000 kg	0,55	0,55	0,55	1,10	1,10	1,65	1,65
Salat	1	160 000 stk.	0,34	0,34	0,34	0,68	0,68	1,02	1,02
Maksimalbeløp			70 400	85 600	85 600	140 250	157 200	210 000	210 000

1) For utbetaling i 2005.

5.6 Frakttilskudd

Tabell 5.7 Frakttilskudd, mill. kroner

Ordning	2004	2005
Frakttilskudd for slakt	64,5	59,5
Frakttilskudd for egg	7,0	7,0
Frakttilskudd korn/kraftfôr	156,8	149,8
SUM	228,3	216,3

Tabell 5.8 Gjennomsnittlige tilskuddssatser i kr pr. kg for fraktordningene for kjøtt

Fraktsatser kjøtt	2004	2005
Innfrakt	0,235	0,235
Mellomfrakt helt slakt, T1	0,200	0,132
Mellomfrakt stykket/skåret vare, N11	0,144	0,095
Annet tilskudd, skjema A, Nord-Norge	0,412	0,271

Tabell 5.9 Tilskuddssatser for innfrakt egg, øre pr. kg

Sone	Sats, øre pr. kg, 2005	
	Landet	Tillegg i Nord-Norge
0	0	0
1	10	45
2	15	70
3	21	97
4	28	123
5	34	151
6	39	173

Tabell 5.10: Satser for sjøfrakt fra Oslofjorden til underskuddsområdet

	Sats, kr pr. tonn 2004	Sats, kr pr. tonn 2005
Kristiansand	126	111
Stavanger/Fiskå	133	118
Vaksdal	143	128
Florø	151	136
Vestnes	157	142
Buvika/Trondheim	163	148
Steinkjer	168	153
Bergneset/Balsfjord	197	182

Tabell 5.11: Satser for frakttilskudd til importert fôrkorn

	Sats, kr pr. tonn 2004	Sats, kr pr. tonn 2005
Vaksdal	10	10
Florø	18	18
Vestnes	24	24
Buvika/Trondheim	30	30
Steinkjer	35	35
Bergneset/Balsfjord	64	64

5.7 Prisnedskrivning av norsk korn

Avsetning til prisnedskrivningstilskuddet til norsk korn og oljefrø settes til 432,9 mill. kroner for 2004 og 2005.

Tabell 5.12 Satser for prisnedskrivning av norsk korn

Vekst	Sats, øre pr. kg
Korn	33,8
Oljefrø, lupiner og åkerbønner	155,0
Fôrerter	70,0

6. DIREKTE TILSKUDD

6.1 Produksjonstilskudd

Ordningene i kap. 6 er regulert i Forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket, som ble vedtatt 22. mars 2002 og trådte i kraft 1. juli 2002. Satsene som fastsettes i jordbruksoppgjøret er foreløpige, og Landbruksdepartementet kan etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag justere satsene innenfor bevilgningen. Bestemmelsene om stedfesting av foretakets driftssenter gjelder som gjengitt i kap. 5.1.

6.1.1 Søknadsfrist og registreringstidspunkt

Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31. juli og 20. januar med registreringsdato 01.01.

20. august kan det søkes om:

- driftstilskudd til melkeproduksjon
- driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon
- tilskudd til husdyr
- tilskudd til dyr på utmarksbeite
- areal- og kulturlandskapstilskudd
- tilskudd til dyrking av fôr i fjellet, se punkt 6.8
- driftsvansketilskudd for brattlendte bruk, se punkt 6.8
- tilskudd til seterdrift med melkeproduksjon, se punkt 6.8
- omleggingstilskudd til økologisk landbruk
- arealtilskudd til økologisk landbruk
- tilskudd til økologisk husdyrproduksjon
- tilskudd til endret jordarbeiding, se punkt 6.8

20. januar kan det søkes om:

- driftstilskudd til melkeproduksjon
- driftstilskudd til spesialisert kjøttproduksjon
- tilskudd til husdyr
- tilskudd til bevaringsverdige storferaser
- tilskudd til økologisk husdyrproduksjon
- distrikts- og kvalitetstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker (jf. kap. 5.5)
- distriktstilskudd til potetproduksjon i Nord-Norge (jf. kap. 5.5)

6.2 Driftstilskudd til melkeproduksjon

Vilkårene for å kunne motta driftstilskudd til melkeproduksjon står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 3.

Søknadsfristen er 20. august med registreringstidspunkt 31.juli og 20. januar med registreringstidspunkt 1.januar.

For driftstilskudd til melkeproduksjon og driftstilskudd til spesialisert kjøttproduksjon kan det samlet gis tilskudd til inntil 27 100 foretak.

Tilskuddet beregnes på grunnlag av dyretall på registreringstidspunktene 31.juli. og 1.januar og 50 % av sats for hver søknadsomgang. Foreløpige satser framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 6.1 Foreløpige satser kroner pr. foretak pr. år 2005

	5 kyr eller mer pr. foretak, kr/foretak	4 kyr pr. foretak, kr/foretak	3 kyr pr. foretak, kr/foretak	2 kyr pr. foretak, kr/foretak	1 ku pr. foretak, kr/foretak
Kumelk, Sør-Norge	54 000	43 200	32 400	21 600	10 800
Kumelk, Oslo-fjorden ¹⁾	59 000	47 200	35 400	23 600	11 800
Kumelk, Nord-Norge	60 000	48 000	36 000	24 000	12 000
	Ved 27 geiter eller flere pr. foretak, kr/foretak		Redusert utbetaling pr. geit når det er færre enn 27 geiter pr. foretak, kr/geit		
Geitemelk	60 000		2 222		

- 1) Gjelder fylkene Østfold, Vestfold, Oslo, Akershus og kommunene Røyken, Hurum, Lier og Drammen i Buskerud

Definisjonene av dyreslag under kap. 6.4.2. gjelder tilsvarende.

Både for foretak med kumelk og foretak med geitemelk er det en øvre beløpsgrense ved utbetaling av driftstilskudd i melkeproduksjonen. For foretak med geitemelk og foretak med kumelk i Nord-Norge er beløpsgrensa 60 000 kroner pr. foretak. For foretak med kumelk i Sør-Norge er beløpsgrensa 54 000 kroner pr. foretak, med unntak av fylkene Østfold, Vestfold, Oslo og Akershus og kommunene Røyken, Hurum, Lier og Drammen i Buskerud der beløpsgrensa er 59 000 kroner pr. foretak.

For samdrifter godkjent av Statens landbruksforvaltning etter 01.07.2004 gjelder de samme utmålingsbestemmelser som nevnt foran.

For samdrifter godkjent av Statens landbruksforvaltning før 01.07.2004 gjelder følgende bestemmelser: Det gis ett driftstilskudd pr. samdrift. Satsen for samdrifter i kumelkproduksjon i Sør-Norge er 143 000 kroner når samdrifta har 2 medlemmer og 191 000 kroner når samdrifta har 3 eller flere medlemmer. For samdrifter med to og tre medlemmer i fylkene Østfold, Vestfold, Oslo, Akershus og ovennevnte kommuner i Buskerud, er driftstilskuddet fastsatt til hhv. 153 000 kroner og 206 000 kroner. For samdrifter i kumelkproduksjon i Nord-Norge og geitemelkproduksjon er satsen 155 000 kroner for samdrifter med 2 medlemmer og 209 000 kroner for samdrifter med 3 eller flere medlemmer.

For samdrifter etablert før 1. juli 2001 og med fire eller flere medlemmer ble det i jordbruksavtalen 2001/2002 etablert en overgangsordning. Disse samdriftene får beregnet ekstra tilskudd tilsvarende ett ordinært driftstilskudd pr. medlem utover tre. Dette tilskuddet avtrappes lineært over 4 år (regnet fra 1. juli 2001), dvs. $\frac{3}{4}$ i 2002, $\frac{1}{2}$ i 2003 og $\frac{1}{4}$ i 2004.

6.3 Driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 6.

Søknadsfristen er 20. august med registreringstidspunkt 31.juli og 20. januar med registreringstidspunkt 1.januar.

For driftstilskudd til melkeproduksjon og driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon kan det samlet gis tilskudd til inntil 27 100 foretak.

Tilskuddet beregnes på grunnlag av dyretall på registreringstidspunktene 31.juli og 1.januar med 50 % av sats for hver søknadsomgang.

Satsen er 1 125 kroner pr. ammeku, regnet fra første ammeku, for foretak med 6 til 40 ammekyr, og 45 000 kroner pr. foretak for foretak med mer enn 40 ammekyr.

Definisjonene av dyreslag nedenfor under kapittel 6.4.2. gjelder tilsvarende.

6.4 Tilskudd til husdyr

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til husdyr står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 første ledd.

For hester, sauer og ammegeiter er søknadsfristen 20. januar med registreringstidspunkt 1.januar. For slaktegris er søknadsfristen 20. januar og beregningsgrunnlaget antall dyr solgt til slakt foregående kalenderår. For øvrige dyreslag er søknadsfristen 20. august med registreringstidspunkt 31.juli og 20. januar med registreringstidspunkt 1.januar.

Søkere som kan dokumentere at de deltar i prosjektet "Friskere geiter", og hvor mange geiter dette gjelder, kan tildeles tilskudd til husdyr for disse geitene, selv om de ikke er i anlegget på registreringstidspunktet.

Dersom foretaket har slaktet sine husdyr som følge av veterinære restriksjoner med hjemmel i matloven før den nye forskriften om erstatning etter offentlige pålegg og restriksjoner har trådt i kraft, utmåles tilskuddet på grunnlag av dyretallet ved siste registreringstidspunkt før nedslakting. Tilskuddet kan utmåles på denne måten i en eventuell pålagt oppholdsperiode, samt i en nødvendig oppbygningsperiode der foretaket igjen starter med hold av samme husdyrslag og der besetningen bygges opp mot et omfang som står i et rimelig forhold til antall husdyr som foretaket disponerte før nedslaktingen.

Det kan gis tilskudd for antall høner oppgitt ved forrige registreringstidspunkt dersom søker har opphold mellom to innsett på registreringstidspunktet og det foreligger kontrakt på kjøp av nye høner. Oppholdsperioden begrenses oppad til 10 + 2 uker. Oppholdsperioden regnes fra slakting til høner i nytt kull er 20 uker. For søkere hvor siste innsett er uttatt til førtidsslakting, begrenses oppholdsperioden oppad til 2 uker ut over ordinær slakteuke for innsettet med tillegg for pålagt opphold, som spesifisert i forskriften for ordningen Frivillig førtidsslakting av høns.

Hester som etter skriftlig avtale holdes i pensjon og (oppstalling) i vinterhalvåret mot godtgjørelse regnes også som disponert av foretaket når foretaket har ansvaret for stellet av hestene.

6.4.1 Satser

Tilskuddet blir avgrenset til et maksimalt beløp pr. søker. For 2005 er maksimalbeløpet 200 000 kroner for alle søkere, unntatt for samdrifter i melkeproduksjon etablert og godkjent før 01.07.04 med maksimalt beløp på 250 000 kroner pr. foretak. Tilskuddet til lammeslakt inngår ved beregning av maksimalbeløpet.

Tabell 6.2 Foreløpige satser, kr pr. dyr pr. år, 2005

Dyreslag	Intervall	Sats i kr/dyr ¹⁾	Maksimalt antall dyr støtteberettiget	
Melkeku, ammeku ²⁾	1-16	3 020	340 100	
	17-25	1 630		
	26-50	430		
Storfe ²⁾	1-250	795	648 100	
Melkegeit ²⁾	1-125	1 018	61 100	
	126-250	525		
Sau/ammegeit over 1 år pr 1. jan.	1-75	570	1 053 300	
	76-200	113		
Lammeslakt	kvalitet O og bedre kvalitet O- og P+	123		
		60		
Kjeslakt	over 3,5 kg	60		
Avlsgris ²⁾ - Sør-Norge - Nord-Norge	1-70	600	64 800	
	1-25	890		
	26-70	600		
Slaktegris	1-1 400	28	1 190 000	
Verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess ²⁾ - Sør-Norge - Nord-Norge			Verpehøner: 3 623 900	
			1-5 000	12
			1-1 000	26
			1 001-5 000	12
Unghester under 3 år	Alle dyr	1 000		

1) Satsen er null kroner pr dyr over de beskrevne intervaller.

2) For melkeku, ammeku, storfe, melkegeit, avlsgris, verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess utbetales tilskuddet etter søknad 20. august med grunnlag i 50 % av sats.

6.4.2 Dyreslag

Definisjon av dyreslag under punkt 6.4.1:

- *Melkeku*: Ku som har kalvet minst en gang og som er satt inn i produksjon av melk innenfor gjeldende ordninger om produksjonsregulering av melkeproduksjon
- *Ammeku*: Ku som har kalvet minst en gang og som ikke er melkeku.
- *Melkegeit*: Geit som har kjeet minst en gang og som er satt inn i produksjon av melk innenfor gjeldende ordninger om produksjonsregulering av melkeproduksjon
- *Ammegeit*: Geit som har kjeet minst en gang og som ikke er melkegeit
- *Avlsgriser*: Purker som har født minst ett kull, og råner som er satt inn i avlen.
- *Slaktegriser*: Griser solgt til slakt samt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg
- *Verpehøner*: Høner som er minst 20 uker gamle, unntatt livkyllinger for salg.
- *Sau*: Over 1 år pr 1.januar.
- *Lammeslakt*: Klassifiserte slakt.
- *Kjeslakt*: Klassifiserte slakt over 3,5 kg slaktevekt.

6.4.3 Tilskuddsberettigede områder

Nord-Norge: Nordland, Troms og Finnmark. *Sør-Norge*: Resten av landet.

6.5 Tilskudd til dyr på utmarksbeite

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til dyr på utmarksbeite står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 1.

Søknadsfristen er 20. august med registreringstidspunkt 31. juli.

Tabell 6.3 Foreløpige satser for beregning av tilskudd 2005

Dyreslag		Satser kroner pr. dyr	Maks. antall støtteberettigede dyr
Kyr, storfe, hester	Alle dyr	250	260 400
Sauer, lam, geiter og kje	Alle dyr	84	2 212 900

Definisjonene av dyreslag under kap. 6.4.2. gjelder tilsvarende. Tilskudd ved veterinære restriksjoner, se kap. 6.4 tilskudd til husdyr.

6.6 Tilskudd til bevaringsverdige storferaser

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til bevaringsverdige storferaser står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 2.

Søknadsfristen er 20. januar med registreringstidspunkt 1. januar.

Tilskuddet beregnes etter en foreløpig sats på 900 kroner pr. dyr. Det gis kun tilskudd for 2 gårdsokser av samme rase pr. foretak.

6.7 Areal- og kulturlandskapstilskudd

Vilkårene for å kunne motta areal- og kulturlandskapstilskudd står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 5 første ledd.

Søknadsfristen er 20. august med registreringstidspunkt 31.juli.

6.7.1 Satser

Maksimalt tilskuddsberettiget areal er 9,7 mill. daa (inkl. innmarksbeite)

Tabell 6.4 Foreløpige satser, kr pr. daa

Vekst	Intervall Dekar	Sone						
		1	2	3	4	5	6	7
Kulturland- skapstilskudd	Alt areal	200						
Satser arealtilskudd:								
Grovfôr	0-200	75	0	99	191	226	256	
Grovfôr	Over 200	50	0	50	50	50	50	
Korn	Alt areal	78	130		220			
Potet	Alt areal	50				900		
Grønnsaker	0-30	400				1500		
Frukt og bær	0-30	500				1100		

Tilskuddet, inkl. satsen på 200 kroner pr. daa for "Kulturlandskapstilskudd", gis bare til areal som faller inn under vekstgruppene definert i kap. 6.7.2.

6.7.2 Vekstgrupper

Tabell 6.5 Vekstene er delt inn i følgende vekstgrupper

Vekstgruppe	Vekst
Grovfôr	Fulldyrka eng, overflatedyrka engareal til slått og beite, innmarksbeite, nepe, kålrot til fôr, fôrbete, raigras, fôrraps, fôrmargkål, grønnfôrnepe og øvrige grønnfôr- og silovekster
Korn	Hvete, rug, rughvete, bygg, havre, oljevekster, erter og bønner til konservering, engfrø og annet frø til modning, korn til crossing
Poteter	Poteter
Grønnsaker	Matkålrot og grønnsaker på friland (inkl. urter og karve)
Frukt og bær	Epler, pærer, plommer, moreller, kirsebær, jordbær, andre bær, planteskoler og blomsterdyrking på friland

6.7.3 Soneinndeling

Tabell 6.6 Landet er delt inn i følgende soner

Sone	Område	Kommuner
1	Østfold Akershus/Oslo Hedmark Buskerud Vestfold	Alle kommuner unntatt Rømskog Vestby, Ski, Ås, Frogn, Nesodden, Oppegård, Bærum, Asker Hamar, Ringsaker, Løten, Stange Drammen, Hole, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Lier, Røyken, Hurum
2	Rogaland	Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg
3	Østfold Akershus Hedmark Oppland Buskerud Telemark Rogaland	Rømskog Resten av Akershus Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Elverum Lillehammer, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Jevnaker, Lunner, Gran, Søndre Land Kongsberg, Ringerike, Modum Porsgrunn, Skien, Siljan, Bamble, Sauherad, Bø, Nome Strand, Bjerkreim, Gjesdal
4	Sør-Trøndelag Nord-Trøndelag	Trondheim, Ørland, Rissa, Bjugn, Meldal, Orkdal, Melhus, Skaun, Klæbu, Malvik Steinkjer, Stjørdal, Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Snåsa
5	Hedmark Oppland Buskerud Telemark Aust-Agder Vest-Agder Rogaland Hordaland Sogn og Fjordane Møre og Romsdal Sør-Trøndelag Nord-Trøndelag	Resten av Hedmark Resten av Oppland Resten av Buskerud Resten av Telemark Hele fylket utenom kommunene Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg, Strand, Bjerkreim og Gjesdal Resten av Sør-Trøndelag Resten av Nord-Trøndelag
6	Nordland Troms	Hele fylket unntatt kommunene Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen
7	Troms Finnmark	Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen

6.7.4 Definisjoner av jordbruksareal

Areal skal beregnes i horisontalplanet. Målingene og arealklassifikasjonen følger for øvrig prinsippene som ligger til grunn for vår nasjonale standard for kartdata, utarbeidet av Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (NIJOS).

De tre hovedkategoriene av jordbruksareal bygger på definisjonene i Økonomisk kartverk:

- **Fulldyrket jord** er areal som er dyrket til vanlig pløedybde, og som kan fornyes ved pløying.
- **Overflatedyrket jord** er areal som for det meste er ryddet og jevnet i overflaten, slik at maskinell høsting er mulig.
- **Innmarksbeite** er innmarksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 % av arealet skal være dekket av grasarter.

I tilskuddssammenheng stilles følgende tilleggskrav til innmarksbeite: Arealet skal være avgrenset med permanent gjerde mot utmark, med mindre området har naturlige avgrensninger som elver, fjell og lignende. Innmarksbeite er avgrenset areal fratrukket restarealer av skog, sumper, dammer og fjell som pr. enhet er større enn 0,5 daa. Alt nytt areal skal godkjennes av kommunen i hvert enkelt tilfelle. Fylkesmannen kan fastsette ytterligere krav der dette er formålstjenlig.

6.7.5 Arealgrunnlag

- Alt grovfôrareal skal som hovedregel høstes eller avbeites minst én gang i løpet av vekstsesongen.
- Vekster på areal som i sum er mindre enn ett dekar er ikke berettiget areal- og kulturlandskapstilskudd.
- Utleie av areal som beite til sports-/hobbyhester i pensjon om sommeren kan tas med i arealgrunnlaget til utleieren. Det utbetales ikke tilskudd til husdyr for sports-/hobbyhest. Avtale om beiting med sportshester skal foreligge skriftlig og vedlegges søknaden.

Produksjon av grovfôr for salg:

- Dersom grovfôr blir produsert for salg, er det et krav at grovfôret er gjort lagringsdyktig og blir tatt ut fra selgers lager, dvs. at det selges som høy eller ensilert gras, leveres fra rôtvekstlager, eller blir brikettert.
- Salg er avhendelse av en spesifisert mengde høy eller surfôr til regningssvarende pris. Alt annet salg av grovfôr skal regnes som bortleie av vedkommende jordbruksareal.

Avgrensning av tilskuddsberettiget areal:

Tilskuddsberettiget areal avgrenses på følgende måte:

1. Innmarksbeitearealet avgrenses først ved at det maksimalt kan godkjennes det antall dekar pr. beitedyr som går fram av tabellen nedenfor.

Tabell 6.7 Avgrensning av tilskuddsberettiget innmarksbeiteareal

Dyregruppe	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Hest alle dyr	5,5	6	7,5
Melkeku og ammeku	7	7,5	9
Storfe, lama, alpukka, esel og hester i pensjon i beitesesongen	3	4	5
Sauer 1 år og eldre pr. 01.06 evt. ved beiteslipp	2,2	2,8	3,3
Sauer 1 år og eldre pr. 01.06 evt. ved beiteslipp og som ikke går på utmarksbeite	3,7	4,2	5,0
Uteangersau	1,7	2,1	2,5
Melkegeiter, ammegeiter og hjort	2	2,5	3

2. Deretter foretas det en normering av innmarksbeitearealet med faktor 0,6, dvs. at 1 daa innmarksbeite = 0,6 daa fulldyrket/overflatedyrket areal. Innmarksbeiteareal ut over dette tas ikke med videre i beregninga.

3. Til slutt avgrenses grovfôrarealet
- a) Maksimalt antall daa grovfôrareal som kan godkjennes pr. grovfôrdyr framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 6.8 Avgrensing av tilskuddsberettiget grovfôrareal

Dyregruppe	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Hester	12	13	15
Melke- og ammeku	14	15	18
Storfe, hjort, lama, alpukka, esel og hester i pensjon i beitesesongen	5	5,5	6,5
Melkegeiter og ammegeiter	1,75	2	2,25
Sau 1 år og eldre pr. 01.06 evt. ved beiteslipp	1,9	2,2	2,5
Utegangersau	1	1,25	1,5
Avlspurker, struts og kaniner	0,75	1	1,25
Sauer 1 år og eldre pr. 01.06 evt. ved beiteslipp og som ikke går på utmarksbeite	2,8	3,1	3,6

Arealer der det produseres grovfôr til oppdrett av dyreslag som ikke er nevnt i tabell 6.8, kan tas med i arealgrunnlaget for areal- og kulturlandskapstilskuddet i særlige tilfeller. Normert arealbehov fastsettes av kommunen.

- b) I tillegg til grovfôrareal under pkt. 3 a over kommer maksimalt antall daa tilskuddsberettiget areal til produksjon av grovfôr for salg. Se for øvrig foregående avsnitt om produksjon av grovfôr for salg. Nedre grenser for avling i kg pr. daa ved salg av grovfôr framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 6.9 Beregning vedr. salg av grovfôr

	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Høy	400	375	325
Surfôr	1000	950	800

Etter eventuelle avgrensninger med grunnlag i punktene 1-3 ovenfor framkommer tilskuddsberettiget grovfôrareal for foretaket. Grovfôrareal utover dette er ikke tilskuddsberettiget.

6.8 Regionalt miljøprogram

Hordaland og Hedmark er for søknadsomgangen august 2004, med utbetaling i 2005, pilotfylker for utprøving av regionale miljøprogram. Det er avsatt 56,1 mill. kroner til de regionale miljøprogrammene i de to fylkene. Fordelingen mellom fylkene er 16,8 mill. kroner til Hordaland og 39,3 mill. kroner til Hedmark, jamfør St.prp. nr. 70 (2002-2003). Dette beløpet inkluderer midler avsatt til investeringstiltak over ordningen organisert beitebruk for de to fylkene med henholdsvis 0,4 mill. kroner til Hordaland og 0,35 mill. kroner til Hedmark. Investeringstøtte til organisert beitebruk er foreslått flyttet til ordningen spesielle miljøtiltak som forvaltes av kommunene, og bevilgningen til regionale miljøprogram vil bli redusert tilsvarende. Av bevilgningen til regionalt miljøprogram kan henholdsvis 0,5 mill. kroner brukes til informasjonstiltak i Hordaland og 0,76 mill. kroner kan brukes til informasjonstiltak i Hedmark. De øvrige midlene skal brukes til rettighetsbaserte ordninger utformet i henhold til de regionale miljøprogrammene for de to fylkene.

De nasjonale tilskuddsordningene i punkt a-d nedenfor utbetales ikke i Hordaland og Hedmark i 2005. Tilsvarende vil det fra og med 2005 ikke i noen fylker være anledning til å søke om disse tilskuddsordningene da disse opphører og midlene inngår som en del av regionale miljøprogram.

- Tilskudd til dyrking av fôr i fjellet
- Driftsvansketilskudd for brattlendte bruk
- Tilskudd til seterdrift med melkeproduksjon

d) Tilskudd til endret jordarbeiding

6.9 Tilskudd til dyrking av fôr i fjellet

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til dyrking av fôr i fjellet står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 5 andre ledd nummer 1. Søknadsfristen er 20. august med registreringstidspunkt 31.07. Tilskuddet gis for fulldyrka og overflatedyrka areal. Fulldyrka og overflatedyrka areal er definert under kap. 6.7.4.

Tabell 6.10 Foreløpige satser, kr pr. daa

Areal i avstand 5-15 km:	59
Areal i avstand over 15 km:	98

Tilskuddet gis ikke i Hedmark og Hordaland som er pilotfylker for regionalt miljøprogram.

6.10 Driftsvansketilskudd for brattlendte bruk

Vilkårene for å kunne motta tilskudd for brattlendte bruk står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 5 andre ledd nummer 2. Søknadsfristen er 20. august med registreringstidspunkt 31.07. Tilskuddet gis for fulldyrka og overflatedyrka areal. Fulldyrka og overflatedyrka areal er definert ovenfor under kap. 6.7.4.

Tabell 6.11 Foreløpige satser, kr pr. daa

Bratt areal, 1-50 daa	210
Bratt areal, over 50 daa	0

Tilskuddet gis ikke i Hedmark og Hordaland som er pilotfylker for regionalt miljøprogram.

6.11 Tilskudd til seterdrift med melkeproduksjon

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til seterdrift med melkeproduksjon står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 4. Søknadsfristen er 20. august med registreringstidspunkt 31.07. Tilskuddet beregnes etter en foreløpig sats på 13 000 kroner pr. seter. Når det er felles seter blir satsen delt på antall medlemmer i fellessetra. Samdrifter teller som ett medlem i fellessetre.

Tilskuddet gis ikke i Hedmark og Hordaland som er pilotfylker for regionalt miljøprogram.

6.12 Tilskudd til endret jordarbeiding

Ordningen skal omfatte følgende deltiltak med tilhørende satser:

Tabell 6.12 Foreløpige tilskuddssatser for endret jordarbeiding. Kr pr. dekar.

Tiltak	Erosjonsrisikoklasser ¹	Kr/daa	
Arealer som ikke jordarbeides om høsten ²	1 Liten erosjonsrisiko	40	
	2 Middels erosjonsrisiko	60	
	3 Stor erosjonsrisiko	110	
	4 Svært stor erosjonsrisiko	140	
Lett høstharving	Alle klasser	30	
Direktesådd høstkorn	Alle klasser	40	
Høstkorn sådd etter lett høstharving	Alle klasser	30	
Fangvekster	Alle klasser	For Østfold, Oslo og Akershus, Hedmark og deler av Oppland ³	110
	Alle klasser	For resten av landet	70
Grasdekte vannveier /-striper i åkerarealer og i ompløyd eng	Alle klasser	4 kr pr meter	
Flomutsatte arealer som ikke jordarbeides om høsten	1 Liten erosjonsrisiko	60	
	2 Middels erosjonsrisiko		
Arealer som ikke jordarbeides om høsten som er utsatt for vinderosjon	1 Liten erosjonsrisiko	60	
	2 Middels erosjonsrisiko		

¹ Klassifisering i henhold til "Veileder for prioritering av arealer for tilskudd til endret jordarbeiding" utarbeidet av Jordforsk og utgitt av Landbruksdepartementet, 2. utgave 1993, jf. også erosjonsrisikokart utarbeidet av NIJOS.

² Gjelder arealer nyttet til korn, oljevekster, erter, frøeng siste høstingsår, grønn gjødsling og grønnfôrvekster sådd med liten radavstand og der en bare høster overjordiske deler.

³ For Oppland i kommunene: Skjåk, Lesja, Dovre, Lom, Vågå, Sel, Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu, Øyer, Lillehammer, Gausdal, Gjøvik, Vestre Toten og Østre Toten.

Tilskuddet gis ikke i Hedmark og Hordaland som er pilotfylker for regionalt miljøprogram.

6.13 Tilskudd til økologisk landbruk

Tilskuddet gis til foretak som disponerer areal eller husdyr når produksjonen skjer etter bestemmelsene i forskrift av 5. mai 1998 nr. 402 om produksjon og merking av økologiske landbruksvarer. Arealer og husdyr må inspiseres og godkjennes av Debio før tilskudd kan utbetales. Som hovedregel er arealgrunnlaget det samme for tilskudd til økologisk landbruk som for areal- og kulturlandskapstilskudd. Unntakene er beskrevet nedenfor.

Fristen for å søke om omleggings- og arealtilskudd til økologisk landbruk er 20. august. Ved én søknadsomgang kan det ikke gis både omleggings- og arealtilskudd for samme areal. For tilskudd til økologisk husdyrproduksjon er det de samme søknadsfrister og registreringstidspunkter som for tilskudd til husdyr pr. dyreslag.

Definisjoner

- Økologisk landbruksproduksjon: Økologisk landbruksproduksjon er landbruksproduksjon som tilfredsstiller produksjonskravene i forskrift om produksjon og merking av økologiske landbruksvarer av 5. mai 1998.
- Karenstid: Karenstid er tiden fra påbegynt omlegging av en produksjon til produksjonen kan godkjennes som økologisk drevet. Arealet defineres i karenstiden som karenstidens areal.

Omleggingstilskudd til økologisk landbruk

Tilskuddet gis som et engangstilskudd for arealer som er under omlegging til økologisk landbruk. Tilskuddet gis pr. dekar uavhengig av vekst. Bestemmelsene om avgrensning av

tilskuddsberettiget areal for AK-tilskudd anvendes ikke ved beregning av omleggingstilskudd. For vekster med mer enn 1 år i karens, utbetales omleggingstilskuddet for ett av karensårene. I de andre karensårene utbetales ikke tilskudd til økologisk landbruk.

Ved søknadsomgangen 20. august 2004 gis det etter søknad omleggingstilskudd for arealer med karensstart i perioden 1.1.-31.7.2004 og for arealer som startet omlegging i 2003, som det ikke tidligere er utbetalt tilskudd for.

Det er et krav at arealer det er utbetalt omleggingstilskudd for må drives økologisk minst 5 år etter omlegging.

Arealtilskudd til økologisk landbruk

Etter søknad gis det arealtilskudd til økologisk landbruk for arealer som er godkjent som omlagt til økologisk landbruk senest 31.7.2004.

I tillegg til vekster som er berettiget areal- og kulturlandskapstilskudd, er arealer til grønn gjødsling og arealer som brakkes berettiget arealtilskudd til økologisk landbruk. For at arealet kan godkjennes som grønn gjødsling, må alt plantemateriale brukes til grønn gjødsling, ikke brukes til fôr eller beites. Inntil 50 % av foretakets økologisk drevne arealer i vekstgruppene korn, potet, grønnsaker, frukt og bær kan nyttes til grønn gjødsling og samtidig være berettiget arealtilskudd. Foretak som finner det hensiktsmessig å bruke mer enn 50 % av økologisk drevet areal i vekstgruppen korn, potet, grønnsaker, frukt og bær til grønn gjødsling kan søke Fylkesmannen om dispensasjon fra denne bestemmelsen, men det kan ikke gis arealtilskudd for grønn gjødsling oftere enn hvert 3. år for samme areal.

Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon

Det kan gis tilskudd til foretak som driver økologisk husdyrproduksjon eller har startet omlegging til slik produksjon. Definisjon av dyreslag er de samme som i tilskudd til husdyr.

Satser for tilskudd til økologisk landbruk.

Tabell 6.13 Foreløpige satser for beregning av tilskudd til økologisk landbruk

Vekst Dyreslag	Omleggings- tilskudd, kr pr. daa	Areal- tilskudd, kr pr. daa	Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon, kr pr. dyr pr. år ¹	
			AK-sone 1-4	AK-sone 5-7
Korn til modning, poteter, grønnsaker, frukt og bær	750	250		
Grønn gjødsling	750	550 ²		
Innmarksbeite ³	0	55		
Annet areal som blir dyrket økologisk	750	55		
Melkeku og ammeku			630	880
Andre storfe			190	280
Sau over 1 år pr. 1. januar			100	130
Melkegeit, ammegeit			70	90
Avlsgris			250	250
Slaktegris			40	40

¹ Tilskuddet gis fra og med første søknadsomgang etter at omlegging starter

² Arealtilskudd for inntil 50 % av areal til korn, potet, grønnsaker, frukt og bær.

³ Arealet normeres med faktor 0,6

Tabell 6.14 Fordeling av bevilgning til økologisk jordbruk. Mill. kroner.

Post	Ordning	Budsjett 2004	Budsjett 2005
74.14	Omleggingstilskudd	40,0	42,5
74.14	Areal-/ husdyrtilskudd	34,7	37,2
77.13	Forskning innen økologisk produksjon	8,0	8,0
50.11	Utviklingstiltak innen økologisk jordbruk	38,0	38,0 ¹⁾
SUM		120,7	125,7

1) Det avsettes 1 mill. kroner til Rørosmeieriet i 2005, jf punkt 2.1

6.14 Avgrensninger i produksjonstilskuddet

Bunnfradrag for alle foretak er på 5 500 kroner pr. år.

Ved beregning av produksjonstilskudd til enkeltmannsforetak, reduseres tilskuddet i 2005 med 5 000 kroner hvis foretakets innehaver er født i perioden 01.01.1935 - 31.12.1937. Hvis foretakets innehaver er født 31.12.1934 eller tidligere, reduseres tilskuddet med 25 000 kroner. Reduksjonen kommer i tillegg til bunnfradraget.

Distrikts- og kvalitetstilskudd i grøntsektoren er unntatt fra bestemmelsene om bunnfradrag, reduksjon i tilskuddet som følge av innehavers alder og reduksjon ved manglende miljøplan.

Beregnet beløp mindre enn 300 kroner blir ikke utbetalt.

Foretak som ikke har miljøplan får reduksjon i produksjonstilskuddet som vist i tabell 6.15.

Tabell 6.15 Reduksjon i produksjonstilskudd ved manglende miljøplan i 2005

Areal, daa	Trekk, kr
< 250	8 000
251-500	12 000
> 500	18 000

7. UTVIKLINGSTILTAK

7.1 Tilskudd til dyreavl m.m.

Tabell 7.1 Tilskudd til dyreavl m.m., mill. kroner

Ordning	2004	2005
Tilskudd til semin	30,0	30,0
Veterinærreiser	36,3	38,3
Andre avlsorganisasjoner	15,6 ¹⁾	13,6
SUM	81,9	81,9

1) Avlsarbeid på bevaringsverdige storferaser kan støttes over ordningen.

7.2 Tilskudd til planteavl m.m.

Bevilgningen til tilskudd til planteavl m.m. videreføres med 7,0 mill. kroner.

7.3 Tilskudd til forsøksringer og forskning

Tabell 7.2 Tilskudd til forsøksringer og forskning, mill. kroner

Ordning	2004	2005
Forsøksringer	33,4	33,4
Forsknings- og utredningsarbeid	36,0	36,0
SUM	69,4	69,4

7.4 Tilskudd til pelsdyrfôrlag og tilskudd til pelsdyrfôr

Tabell 7.3 Tilskudd til pelsdyr, mill. kroner.

Ordning	2004	2005
Tilskudd til pelsdyrfôrlag	21,8	17,8
Tilskudd til pelsdyrfôr	5,4	5,4
SUM	27,2	23,2

Det kan foretas overføringer mellom de to delordningene innenfor bevilgningen på underpost 77.14.

7.5 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak

Tabell 7.4 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak, mill. kroner

Ordning	2004	2005
Utvikling av plantemateriale	8,2	8,2
Handlingsplan plantevernmidler	14,0	14,0
Statskontrollerte settepoteter	5,45	5,45
Opplysningsarbeid om frukt, grønnsaker og potet ¹⁾	7,5	7,5
SUM	35,15	35,15

- 1). Det kan gis tilskudd til tiltak for å bedre potetkvaliteten og til produsentrettet informasjon om markedsforholdene.

7.6 Tilskudd til fruktlager

Bevilgningen til ordningen med tilskudd til fruktlager videreføres med 8,1 mill. kroner. Tilskuddet gis som et tilskudd pr. kg mottatt frukt.

8. VELFERDSORDNINGER

8.1 Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Maksimalbeløpet utgjør 50 000 kroner. Nedre grense for krav om tilskudd er 5 000 kroner. Satsene fremgår av tabellen nedenfor. Dersom forbruket avviker fra bevilgningen, vil forskuddsutbetalingen tilpasses tilsvarende. Landbruksdepartementet kan justere satsene innenfor bevilgningen. Ordningen er regulert i Forskrift om tilskott til avløsning.

Tabell 8.1 Tilskudd til avløsning for ferie og fritid, kr/dyr pr år

Dyreslag	Intervall	Sats kr/dyr
1 Melkeku	1-8	2.800
	over 8 dyr	1.900
2 Storfe	alle dyr	405
3 Melkegeiter	1-40	665
	over 40 dyr	445
4 Ammekyr		518
5 Sauer over 1 år / ammegeiter		352
6 Avlsgriser		800
7 Slaktegriser		28
8 Verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess		7
9 Hester alle dyr		800
10 Avlskaniner		200
11 Gjess/kalkuner		2,4
12 Ender/livkyllinger		0,6
13 Slaktekyllinger		0,3
14 Revetisper		222
15 Mink-/ildertisper		65

Definisjonen av dyreslag under kapittel 6.4.2 gjelder tilsvarende. Forøvrig gjelder disse definisjonene:

- *Avlskaniner*: Hunnkaniner for kjøtt- eller ullproduksjon som har født minst ett kull
- *Gjess/kalkuner*: Gjess og kalkuner som er slaktet foregående år
- *Ender/livkyllinger*: Ender som er slaktet foregående år og solgte livkyllinger foregående år
- *Slaktekyllinger*: Kyllinger slaktet foregående år

8.2 Tilskudd til avløsning ved sykdom m.v.

Maksimalt refusjonsbeløp pr. dag fastsettes for husdyrbrukere ut fra beregnet maksimalt refusjonsbeløp i ordningen med refusjon av avløserutgifter for ferie og fritid. For veksthusprodusenter blir tilskuddet fastsatt ut fra veksthusarealet. For honningprodusenter blir tilskuddet fastsatt ut fra antall bikuber. Tilskudd blir gitt for faktiske utgifter til avløsning, opp til maksimal dagsats for det enkelte bruk. Ordningen er regulert i Forskrift om tilskott til avløsning.

Tabell 8.2 Kroner pr. dekar/bikube for fastsetting av maksimalt tilskudd

Vekst	Sats i kr pr. dekar
Korn	31
Potet	145
Frukt og bær	640
Grønnsaker og andre planteprodukter	360
Bikuber	Sats pr. bikube
Bikuber	100

Dagsatser for tilskudd til avløsning ved sykdom m.v. settes som følger:

Tabell 8.3 Maksimalt tilskudd pr. dag og pr. foretak.

Husdyrprodusenter:	Veksthusprodusenter:	Sats, kr
Maksimalt avløsertilskudd ferie og fritid	Veksthusareal, m ²	Maksimalt beløp
kr 5.000 – 12.000	285 - 714 m ²	285
kr 12.001 – 18.000	715 - 1071 m ²	425
kr 18.001 – 24.000	1072 - 1429 m ²	570
kr 24.001 – 30.000	1430 - 1786 m ²	710
kr > 30.000	> 1786 m ²	850

8.3 Medlemsavgift til folketrygden

Bevilgningen til dekning av sykepengeordningen opprettholdes med 130,8 mill kr i 2005.

8.4 Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket

Den kollektive innbetalingen over jordbruksavtalen til sykepengeordningen, dekker tilleggspremien for økning av sykepengene fra 65 pst. til 100 pst. av inntektsgrunnlaget for sykdom utover 16 dager. Bevilgningen opprettholdes med 88,0 mill. kroner i 2005.

8.5 Andre velferdstiltak

Det er avtalt følgende bevilgning for Andre velferdstiltak:

Tabell 8.4 Andre velferdstiltak, mill. kroner

Ordning	2004	2005
Tilskudd til landbruksvikarordningen	16,0	13,0
Administrasjonstilskudd til avløserlag	14,0	11,0
Tilskudd til Landbrukshelsen	15,0	15,0
Sum	45,0	39,0

8.6 Tidligpensjonsordningen for jordbrukere

Satsene er 90 000 kroner for enbrukerpensjon og 144 000 kroner for tobrukerpensjon. Ordningen er regulert i forskrift om Tidligpensjon til jordbrukere. Grensen for hvor stor inntekt bruker og ektefelle/samboer hver for seg kan ha uten å få avkorting er 130 000 kroner.

Oslo 24. mai 2004

Morten Andreas Meyer

Bjarne Undheim

Geir Grosberg

Vedlegg 1: Budsjettoversikt jordbruksoppgjøret

Utslag av avtalen og justert budsjett 2004

Kapittel 1150

Post	Benevning	Budsjett 2004 ¹⁾	Endring 2005	Budsjett 2005 ²⁾
50.11	Tilskudd til LUF	345,750	-40,000	305,750
50.12	Tilskudd til skadefondet for landbruksproduksjon	2,750		2,750
50	Fondsavsetninger	348,500	-40,000	308,500
70.11	Avsetningstiltak	48,400	-10,000	38,400
70.12	Tilskudd til råvareprisordningen m.v.	183,100		183,100
70.13	Eksportrestitusjon	19,000	-8,000	11,000
70	Markedsregulering, kan overføres	250,500	-18,000	232,500
73. 11	Tilskudd til norsk ull	163,200	-4,900	158,300
73.13	Pristilskudd melk	454,200	5,100	459,300
73.15	Pristilskudd kjøtt	611,000	0,000	611,000
73.16	Distriktstilskudd egg	4,500	0,900	5,400
73.17	Distrikts- og kvalitetstilskudd på frukt, bær og gr.sak.	50,000	-2,700	47,300
73.18	Frakttilskudd	228,300	-12,000	216,300
73.19	Prisnedskrivning korn	433,000	0,000	433,000
73	Pristilskudd (overslagsbevilgning)	1944,200	-13,600	1930,600
74.11	Driftstilskudd, melkeproduksjon	1201,000	-147,900	1053,100
74.14	Produksjonstilskudd, husdyr	2286,025	-166,360	2119,665
74.17	Areal- og kulturlandskapstilskudd	3033,059	-0,240	3032,819
74.18	Andre arealbaserte tilskuddsordninger	218,901	-45,000	173,901
74.19	Regionale miljøprogram (ny)		56,100	56,100
74.20	Tilskudd til økologisk jordbruk	74,700	5,000	79,700
74.21	Ufordelt beløp	-35,000		-35,000
74	Direkte tilskudd, kan overføres	6 778,685	-298,400	6 480,285
77.11	Tilskudd til dyreavl med mer	81,860	0,000	81,860
77.12	Tilskudd til frøavl med mer	7,000	0,000	7,000
77.13	Tilskudd til forsøksringer og forskning	69,400	0,000	69,400
77.14	Tilskudd til pelsdyr	27,200	-4,000	23,200
77.15	Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak	35,150	0,000	35,150
77.17	Tilskudd til fruktlager	8,100	0,000	8,100
77	Utviklingstiltak, kan overføres	228,710	-4,000	224,710
78.11	Refusjon av avløserutgifter for ferie/fritid	1 054,819	-5,000	1 049,819
78.12	Refusjon av avløserutgifter for sykdom m.v.	189,800	-20,000	169,800
78.13	Medlemsavgift til folketrygden	130,800		130,800
78.14	Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket	88,000		88,000
78.15	Øvrige velferdstiltak	45,000	-6,000	39,000
78.16	Tidligpensjonsordning	124,935	-5,000	119,935
78	Velferdsordninger, kan overføres	1 633,354	-36,000	1 597,354
SUM KAP. 1150		11 183,949	-410,000	10 773,949

1) Budsjett 2004 før de fremlagte endringer/omdisponeringer i denne avtalen.

2) Budsjett før kvantums- og konsekvensjusteringer i 2005 som vil bli lagt frem i St.prp. nr. 1 2005